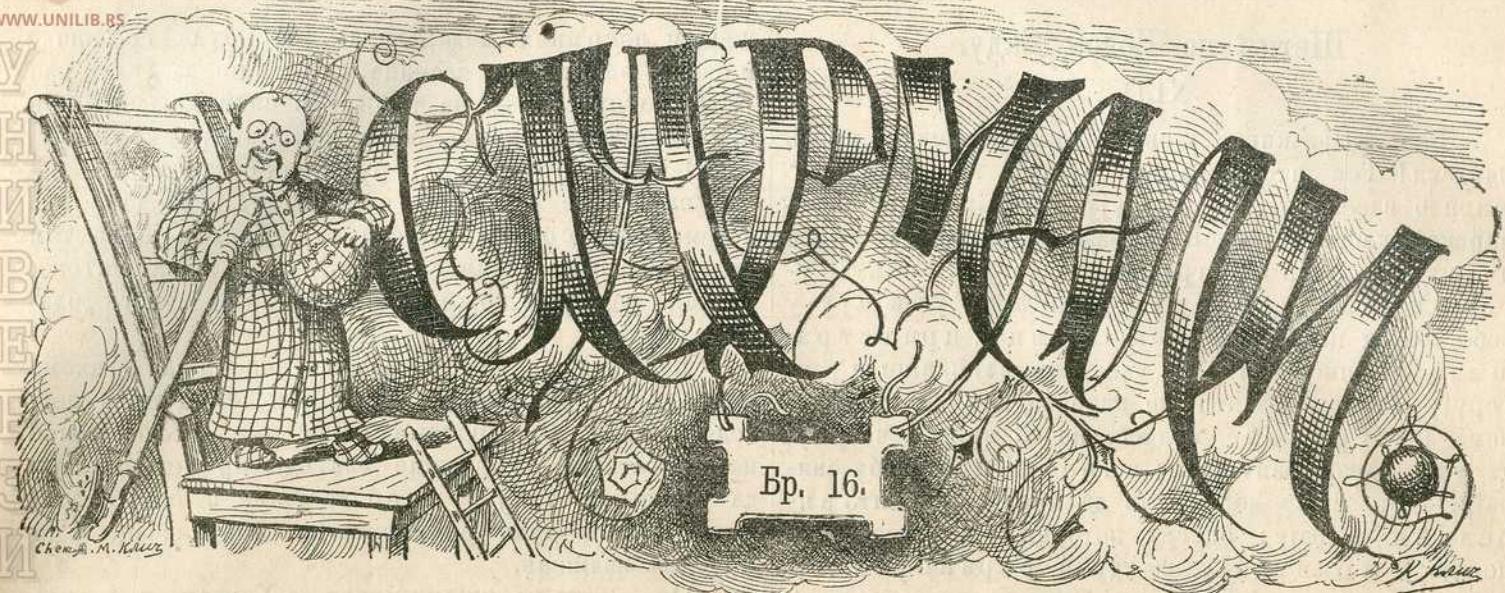

У Н И В Е Р З И Т Е К А Б И Л И О Т Е К А

„Стармали“ излази 10. 20 и последњег дана у сваком месецу. Годишња цена 4 ф., погодишиња 2 ф., на 3 месеца 1 ф. За Србију, Пруту Гору, и друге крајеве на целу годину 50 гр., па по год. 25 гр. на 3 месеца 13 гр. чар.

ИЗДАЊЕ ШТАМПАРИЈЕ А. ПАЈЕВИЋА.

У Новом Саду 10. Јуна 1880.

ГОДИНА ТРЕЋА

Писма и све што се тиче уредништва, нека се шиље на адресу Др. Илије Огњановића у Новом Саду. Претплату пак и огласе, ваља слати на штампарију А. Пајевића у Нови Сад. Цена је огласима 5 новч. од једне врсте.

ДУХОВСКА ПЕСМА 1880.

Волим цркву, јер у њоји
Падне с душе тама, —
Болна душа загреје се
Топлим молитвама.

Волим шуму, ту зелену,
Свежу богомољу, —
И ту душа нађе лека
За најтежу бољу.

А то двоје кад се споји,
— Оба ова храма, —
Кад у цркву шума уђе
С витим гранчицама,

Задркћеш се, — ко да греси
На колена срну, —
И шум чујеш ко иносиму
Диханију бурну.

Место ветром тамјаном се
Заљуљкује грана, —
Ал то бива једном само
У години дана.

Сви беасмо загрљени
У тихом молењу —
Зато ми је душа клекла
Данас на јутрењу.

Свети душе, хоћеш сићи,
Жељни смо ти дара! —
А ми чусмо, — ох чусте-ли
Шта се одговара?

„Дух би сим'о, дух би хтео
„Дух се сићи спрема, —
„Ал он слази само тамо,
„Где срамоте нема!

„Дух силази на народе,
„Ал он таке бира,
„Где срамоте или нема,
— Или где се спира.“

Срби браћо, Срби браћо,
Чусте-л ове знаке!
— Срамоте је у нас доста, —
Нису све једнаке:

Понека је на нас пала
Са злотвора кога,
Понекој смо сами криви,
Са немара свога.

Срамоте су прне пеге
На лицу нам бледом, —
Оперимо данас једну,
П' онда ћемо редом.

Једна љага, срамна љага
Прну сенку баџа.
Погледајмо на Матицу
Завет од отаџа.

Она ј' прва, најстарија
Од својих сестара, —
Свака ј' друга богатија,
Нашу јад обара.

Око других скучило се
Велико и мало,
А сироче ово српско
Студом задрктало.

Славска браћа поносе се
С матицама својим, —
А, Србине, твоја кука
Пред вратима твојим.

Патили смо много што шта
Од како смо живи, —
Ал срамоти овој грдој
— Њој смо сами криви.

Ударимо-л један спомен
Овогодних Дова,
Та је љага сутра спала
Са српских синова.

Срамоте су прне пеге
На лицу нам бледом, —
Оперимо данас једну,
П' онда ћемо редом.

Дух силази на народе,
Ал он таке бира,
Где срамоте или нема,
Или где се спира.

З.Ј. Ј.

Шетња по Новом Саду.

XLII.

Баш ти је живот у овим нашим крајевима прави идилски! Тек што је зором светлост и „Видело“ озарило васелену, већ се чују говедарске (и нови нарске) клепетуше; већ се разлежу пастирске вруле и архијастирске грђе по свету; пчеле и трутови по манастирским баштама упијају у себе сок од цвећа и винове лозице; црна страпшила по виноградима (и манастирима) плаше и растерују мимопролазеће; по виноградима (и „јаузновима“) чегртаљке непрестано се врте и чегрђу, да уши мораш запушити; анђелићи на небу свирају, а на земљи неће људи да играју, као што анђелићи свирају; бистри поточићи (и „пазовачке делије“) кривудају и идући стран путицом губе се и пропадају, јер их бурна река прогута и тако их нестаје; многи, који су били мало час на каквом брежуљку, на каквом високом месту, скотрљају се доле, кадкад и стрмоњушке, а свет који то види, смеје им се; чобани и Чобанићи изјављују стадо и — поверење наметнутим врховним колегама својим; марва — с рогови и без рогова — храни се на јаслама, што им стоје на расположењу, даклем на диспозиционим јаслама; невини пастири (и невини уредници) пландују у хладу; свињи се каљужају у „Бач-булдогер-Преси“, у „Пестер-Луди“ и у Пешти-напљувку; плаво небо (и неки поповски појасеви) буду првени, кад ће да дуне какав ветар; лентири (и „курмажери“) лете са цвета на цвет, и не задржавајући се никде стално, одлеђу даље на шарено цвеће; госпође наше од ране зоре до по ноћи цреје и употребљују „Фрише луфт“ и „Фрише Фире“; славуји (и нови песници) певају непрестано песме, али које се не могу штампати, (тако ће славујске песме забиљежити!); зимске шубаре, опаклије (и повишење учитељске плате) бацају се у запећак; врхови од дрва (и неких државних и црквених власти) љуљају се; на свежем лишћу (и удовичким трепавицама) блиста се роса; милопојне тичице цвркућу, а С—ни не цвркућу, него баш добро пију; и т. д.

Ко може даклем рећи, да овај наш живот није скроз идилски и поетичан? Још да није порције, парохијала и подераних лактова, не би ни било прозе на свету!

Што се тиче Новога Сада специјално, ту је и сувише у њему појетичких слика и идилске панораме. Погледајте само на оно широко блатно језеро, кад идете кроз лецедерски сокак у ајмашку школу (то ће најбоље наша деца запамити, јер они морају туда да иду). Ово би језеро ваљало стручњаци да испитају, можда би било лековито као меленачка Русланда, јер се осећа на далеко мириш од сумпора, јода, жабокречине и других лековитих хемијских елемената, та и само ко онуда често пролази и надишеше се благованог ваздуха, (па добије тифус) излечи се од сваке болести!

Па шта велите за онај плац на пијаци, где се у духу и у идеји диже владичин двор? Осим блата,

цеђа и покр'аних кола, налазе се онуда грозничке мијазме, велике као песница, и лете по ваздуху, као — боже прости — на рибњој и свињској пијаци и око позоришне зграде, која комуницира са (нечуј вида! ал' чуј полицијо!) рузмарин-сокаком. Ал' најшој власти не треба солити памет, (ма да је на истом плацу солара подигнута). Даклем је на том месту место владичиног двора солара намештена, те тако се ту не може „благословити“, него „благосолити“.

Кад се даље иде лебарском улицом онда свакоме упада у очи благостање наше, јер се на први поглед примети, да сиротиња наша има хлеба више него богаташи, шта више ови од сиротиње морају да узимају и купују хлеб најушни и ови богатијима нуде и тако рећи намећу свој хлебац, који је њима излишан.

Око крста на пијаци прави је Ханаан, т. ј. туда мед и млеко тече, особито кад који пекарски или чизмарски шегрт превали лонац млекарици или чинију са тазе медом у сатовима. Па зар нисмо ми у сретној земљи?

Дошао даље до св. николајевске порте, куда се иде у главну српску школу, онда се види да и ту има појезије, шта више и вештине: пут је спрам порте ископан и низак, те је намештена нека трула и шанадна даска, која врло стрмо стоји и преко ње се пењу и силазе школска деца (неколико стотина их) четири пута на дан идући у порту и у школу. Ту се мора сваки чудити и дивити како су наша деца вешти „Seiltänzer“-и, те се не стропоштавају с даске доле, а уверени смо, да би се тешко и сам славни Блонден, који је преко водопада Нијагаре слободно прешао, окуражио туда прелазити. С тога вальда и немамо у нашим основним школама гимнастичне зграде и гимнастичких справа, што су излишне према оном скакању, пењању и другим еволуцијама, што их туда деца морају да извршују. — Ко жели ово да види, нека оде на лице места, само пролазећи на ћошку лебарске улице поред бугарских лебара, нека чува добро ребра, да му их лактом не поломе они силни бугари, што се онуда вечно хруп и трљају на месту, где свет највише пролази.

Аб.

Буквице.

Онај. — „Онај“, то је онај спомоћни већум, што га ћаци, кад не знају лекције, непрестано у свој говор отежују умећу, да би се избегао хијатус (зёв), међутим се зёв ипак не избегава, јер учитељ мора да зева.

Обрати бостан. — Многи берзијанци и уредници, кад се пусте у шпекулацију, оберу (код народа) бостан.

Ох! — Свака трећа реч у производима најновије српске лирике.

Омладина. — За Мађаре значи то исто, што и „баук“.

Опорука. — „Опорука“ је она последња наред-

У ба човечија, коју судови неће да изврше, н. пр. Копарчева опорука.

„Ослобођење“. — Тако се звао лист у Крагујевцу, који је својим издавачима место ослобођења донео затвор.

Обешењак. — Обешењак је и кад га обесе, али кад га не обесе онда је још гори и опаснији.

Облигација. — Стара је пословица: „Вексла је обешењак!“ али и облигација је велики хунцут.

Олуја. — Метеоролози говоре, да је најгрђа тамо око Деспот-Сентивана.

Очеви и отци. — „Отци“ не смеју бити „очеви“. Nulla regula sine exceptione.

Официр. — Њих спомињемо само нашим господицама за љубав.

Опозиција. — У кућевном животу, могла би се та страна реч посрбити и казати српски жене.

Оженити се. — У народним песмама се каже то: „Без невоље градити невољу“. **Аб.**

Старчев савет.

Де, и ову песму!
Читајте ил — чујте!
— Ако вам се не допадне,
Ви Гелерта псујте.

Био ј' негда један момак,
А тај момак безазлени
Добио је јаку вољу —
Хтео би да се жени.
Он отиде неком старцу
Искусне памети,
„Научи ме, седа главо,
Коју ћу узети!“

Накашља се чича седи
Па овако пробеседи:
„Чујем шта би хтео,
Видим шта те боцка,
Ал жена је, сине мој,
Несигурна коцка;
А многи је избирач
Наш'о отирач.
Ако тражиш, драги сине,
Само да те жеља мине
И пољубац да ти прија
Као рајска ђаконија,
Онда узми цуру лепу,
Умиљату, пуну, белу, —
Таких мома има доста
И у граду и у селу.
— Ако ти је жељна душа
Да те жена слуша,
Онда узми цуру младу, —
Јер старије не слушаду.
— Ако хоћеш да поживиш
Ко бубрег у лоју
Узми макар коју,
Била млада, била стара, —

Само нек је деста парा.

— Ако ти је стало
За господством красним
И званијем масним,
Не разгледај цури мана,
Већем узми ћерку
Каквог великана.

— Ако ти се пачи
Забавице наћи,
Да се женом поносиш
На сваком дивану,
Онда узми, синко,
Цуру васпитану.

Стани, стани, старче драги!
Прекиде га момак вити, —
Ја би хтео таку жену
Са којом ћу сретан бити;
Догод живим, догод трајем
Да се никад не покајем;
Да нам увек буду часи
Као да их голуб бира, —
Да не буде никад речи,
Никад спора, — увек мира:
Па да будем увек
Бе兹брежан и вољан,
Увек задовољан —

„А, — тако ми реци!
Сад је јасно мени, —
Онда, сине, узми, — узми,
Узми се у памет,
Па се и не жени!“

Предосторожни Циганин.

Погодио попа Циганина, да му ископа бунар. Цига је плаћу унапред узео, а како ће сутра дан бити света недеља, то обећа Циганин да ће у понедељак доћи да предузме копање бунара. Кад дође понедељак, а Циганина ни од корова. Тако прође осам дана и више, а Цига се и не јавља. Једном га срете попа па га заустави: „Море, Циго, ти извуче новце унапред за бунар, а сада се чиниш и невешт!“ — Хе, попо, ја сам био у ону недељу у цркви, кад си ти придиковао, па сам чуо од тебе, да: код другом јаму копа, сам у њу пада“ — те видим да не ваља другом јаму копати, јер могу страдати.

Несрећа.

- А. Јесте ли чули какав је малер пасирао јуче нашем „виршлеру“?
- Б. Какав малер?
- А. Та морао је човек 200 пари кобасица да баци у воду?
- Б. А зашто то? Да нису биле отровне?
- А. Није то, него их је бацио у воду, да се — кувaju.

Тврда вера дипломатска.

Знате-ли колико се пута закљињао Талеран за време своје дипломатске каријере? — Не знате! — Е, баш ћу да вам наређам.

1.) Први пут се заклео на верност Клименту XIII., кад га је рукоположио за свештеника.

2.) Клименту XIV., кад га је произвео за владику.

3.) Лудовику XVII. год 1789. кад је сазвана велика народна скупштина.

4.) Краљу и конституцији (федерација на марсовом пољу).

5.) Директорији, — год. 1795.

6.) Тој истој директорији 1795. год. као министар спољних дела.

7.) Тројици конзула: Бонапарти, Сијезу и Дуки.

8.) Наполеону, првом конзулу.

9.) Наполеону, цару.

10.) Лудвiku XVIII. год. 1814.

11.) Лудвiku XVIII. после рестаурације, 1815.

12.) Карлу X. год. 1824.

13.) Луји Филипу, год. 1830.

Штета, што таки људи не живе бар триста година, да се види колико би заклетва нанизала на бројанице — свога карактера!

—ја.

Границарска судбина.

(Пева се на глас: Ах, херјегерле!)

Видите-ли онај топ?

Чим повикнем, таки: хоп!

Не пита се: хоћеш, не —

Јуриш, ћеџо, ко ће пре!

Ауф командо,
Барш, —
Махт ајх фертиг,
Марш!

Видители онај град?
Сви унутра, таки сад!
Не пита се: хоћеш, не, —
Јуриш, ћеџо, ко ће пре!

Ауф командо,
Барш, —
Махт ајх фертиг,
Марш!

Бомболомбо, цинцилинц!
Гле уставност и провинц!
Не питаш се: хоћеш, не, —*)
Ердег атта, террррремте!

Шури-бури, —
Тиса вођ, —
Јобра, балра
Кањароћ!

Д. Р. О. Ђ.

*) Овај стих ми се најбоље допада у целој песми.
Слагач.

Омладини.

Омладино добро дошла
Баш у Новом Саду, —
Где те гади сумњиче,
Ту нек те познаду!

Ми те радо примамо
У наручна наша, —
У место прангија
Већем пуца — Јаша.

Новосађани.

Ћира и Сира.

Ћира. Е брате, имам ти једну белу вест из Црне Горе.

Сира. А то је?

Ћира. Ако бог да среће и мира, имаћемо и Црногорска сира.

Сира. Баш и јесте време да Црногорска мука једаред и белим плодом уроди.

Ћира. Зашто се Јаша Игњатовић раскречио над Новим Садом, па ћеда српској омладини да се ту састане, него је тера у Загреб, — велећи да је у Загребу српска интелигенција?

Сира. Зна Јаша шта вели. Он кад би признао да је у Новом Саду српска интелигенција, морао би и то признати да онда није он за Нови Сад, па би се морао ок одселити, — а то није рад да чини.

Ћира. Знаш-ли ти у чему су се велики Хрвати угледали на мале Србе.

Сира. У чему.

Ћира. Мали Срби, — (т. ј. Српска деца у основним школама) морају да уче мађарски, — то су видили одрасли и бркати Хрвати, — па сад и они то исто раде. — И тако се велики Хрвати угледали на мале Србе.

Ћира. Мађарске новине „Еленер“ искрено признају, да и оно што су нам законом дали, хоће праксом да изиграју.

Сира. То српски „Недељни Лист“ неће никад да призна. И зато, ко има новаца на измет, боље је да држи „Еленер“ — него да се трује бунником „Недељнога Листа“.

Ћира. — И та „Застава“ све којешта измишљава!

Сира. — А шта је она то измислила?

Ћира. — Ето каже, да је „Спасов дан“ без сabora.

Сира. — Па зар то није истина?

Ћира. — Да багме да није. Сabora је било, и

то сабора о слави у манастиру Беочину, у Буковцу, Кулпину и на многим још местима!

Спира. — Ви'ш, молим те, па то Анђелић није предупредио!

АБ.

Ђира. — Баш сад дођох из Земуна.

Спира. — Па кога си тамо видео?

Ђира. — Проту Милутиновића и попу Анђелића из Митровице.

Спира. — А шта они траже у Земуну?

Ђира. — Отишли су због неке репарације...

Спира. — Боме би њима требало дosta репарације, јер је зграда врло трошна.

Нов речник.

(Исправљен у логичном смислу.)

Утопија. (Кумбара, бомба и свако ћуле, — све је то утопија.*). — Благоразуман младић. (Онај, који тражи богату партију). — Парадокс. (Парадан во). — Ката плазма. (Кад Мајстор-Перина жена, Ката, исплази језик). — Панорама. (Код г. Ђура своју куварица, Пану, да фотографијати, па је мете у рам). — Визитација. (Кад је Аца зуб „први“, па мете визу). — Пундрав. (Кад се поп Кука напије воде из Драве). — Волонтер. (Говедар, који тера волове). — Караван. („Темишварски Гласник“, док је још излазио; сад је каранинч). — Британија. (Берберница). — ПЛАСТИК (Кад кога одаламе троготим вилама по леђи). — Безбожник. (Сентомашанин, који се разболи, па неће да зове доктора). — Стевјак. (Болесник). — Бравура. (Лести, пити и спавати, и ништа друга не радити). — Милион. (Љубазник). — Приморје. (Асентација). — Сирија. (Швајцарска). — Пишишарка. (Берберова жена). — Психа. (Кијавица).

*) Камо среће да је!

Слагач.

У штипци.

△ Кад је први суд београдски пресудио, да Кодарчев фонд има припасти неким женама, место целом народу, покојник се преврнуо у гробу; сад кад је ево и други суд ту пресуду потврдио, опет се преврнуо пок. добротвор народни, те тако сад лежи, као што је и пре, дакле као што треба: сада пак зависи од трећега суда, да ли ће се покојнику дати мира да тако остане или ће он својом пресудом учинити, да се тело покојникове опет узнемирије, а дух растужи.

□ „Видело“ назива неку браћу с ове стране Саве „проби-светом“. Пошто „свет“ и „видело“ значи једно и исто, то би се они могли на-

звати и „проби-виделом“, и дај боже да и пробију виделову тврду кору упорности.

§ У „Виделу“ читамо оглас, да се тражи један вешт столар, који уме плести столице (и сплетке,) нарочито пак министарске столице, јер би некој господи требале. Само да им случајно тај вештак не оплете — корпу!

! Немци и Чивути тврде да им се Мирковићева лађа здраво љуља; само молимо да нам кажу, кад им се већма љуља, кад иду у Каменицу или кад се враћају из каменичке пиваре?

¤ Па где, министарство се у Београду променило, а „Видело“ ни аберда да да?

? „Видело“ се увек фали, да је независан лист. И цела је истина: нико му незавиди!

¤ За једног великодостојника кажу, да ће скоро пасти. Молимо, он није вегетаријанац.

+ Биће да је истина, што „Обзор“ каже, да је Краљевић Марко био Хрват, јер се умео вешто са Мусом Кесецијом и другим јунацима — хрвати.

АБ.

Досетке и наивности из дечијег света.

(Прибележене верно, — без икаква додатка).

— Море, дијете, та ти си опет искривио петице (штикле). Шта ћу да радим с тобом.

— Али, за бога, мамице, та нисам ја томе крив.

— А да ко би други могао бити крив?

— А зар ти не знаш, мамице, да је земља окружла. Па кад ја по окружло земљи идем, како ће онда, да ми остану петице праве.

Кад је Деан први пут у школи чуо, да се и патке броје у род тица; — он — рече другу до себе, „то није истина!“

Ал то је чуо и учитељ, па ће запитати Деана: Зашто ти мислиш да то није истина?

— Зато, јер тице, знам да лете, — а патке оне пливају.

Па шта ти онда мислиш, шта су патке.

Деан се промисли и рече: Патке су патке.

— Кажите ми, драга дечице, зашто је велики петак за цело хришћанство тако тужан и жалостан дан? Сва деца ћуте.

— Но, зар не зна ни један.

Један дебељко. Зато, јер тога дана не смемо ништа јести, докод се не смркне.

Учител. Товијина жена прела је и тиме је

ХРАНИЛА СВОГА МУЖА. — — Море, Андрија, ти опет не пазиш. Ајде реци ми, шта сам сад казао.

АНДРИЈА. Товијина жена хранила је свога мужа кудељом. — — Господине, — ал ја то не би могао јести.

Учитељ је читao са ћацима из читанке, у којој је било дosta штампарски грешака, — зато је неколико пута морао рећи: децо, ово је штампарска грешка, — ово треба исправити овако.

Читајући даље, дођоше и до изрека, и кад прочиташе ону изреку: „Испеци па реци!“ подиже се поп Г — син, и рече: „Господине и ово је штампарска погрешка, ту треба да стоји овако: „испeци па поједи!“

На коленима.

(Штудија.)

(Два листа украћена из дневника једне „гospођице“).

Господину „Стармалом“.

Нови Сад.

Данас сам седео и размишљао, да ли је нужно да се свака прича, новела и „штудија“ или фељтон „изфантазира“ т. ј. исиса из прстију, или се може писати као „црта из живота“ — кад ми дође мој спомоћник — страшно плашљив човек, те рече, да сам се ја преварио мислећи да је сигурно бити крадљиво чељаде, него нам обојици — особито њему — може пресести „штудија“ из живота.

Пошто је он главни кривац, то би му — ако „Стармали“ и даље штампа украћене листове из дневника — остала само два срества за спас његове „части“: да се убије или да буде убијен — у истини једно и исто веома лоше срество којим се задобија вечни живот.

Да га спасем, ја бацам украћену капу из пред говора а „Стармали“ престаје штампати украћене листове из дневника једне гospођице.

6
3! = 1.

Мале приче.

1.

Неки шваба се нађе једаред у друштву, где се разговараху о ратовима и биткама, па ће и он да рекне коју паметну: Их мохт а тапферер солдат сајн, aber вен их кум ин фајер дан ис дас хин шисе кут, aber дас хер шисе их нет гут, — ти керл кеве нет обах.

2.

Покојни новосадски поп К., ићи ће једном с мояјим такођер покојним дедом у виноград. Идући тако, рећи ће мој деда: Ето видите господине расрдио се бог на нас па нам лед потуко све винограде! На то ће поп К. Хо, слава богу Кузмо, не мој тако дивавити, — чије бог разбојник, да нас туче ледом. Него

да од куд је тај лед? Планета! слава богу, планета, Кузмо, дабоме, наишла тако планета па потукла.

3.

Фалио се сез како између њега и његова капетана нема скоро никакве разлике, па ће рећи: „мој капетан прими 26. плату, а тога дана исплати и он мене; што он руча, ручам и ја; собе у којој спавамо управо су соба до собе; кад он у лов и ја сам са њиме; путује ли он, путујем и ја; једина је та разлика завршиваше он „што кад чибукам његове хаљине а ја их обесим о клин а он моје не веша о клин но их чибука на мени.“

4.

На једном свечарству хтеде попа да начини са учитељем бајаги виц, па ће рећи, кад је печено прасе донето за трпезу и питало се коме који део да се отсече: „учитељу отсечите уши“ нашто хитри учитељ прихвати: „а опи подајте мозга“.

Ђ. Б. Д.

5.

Учитељ. Оди овамо Јоване, говори лекцију. Од чега расту деца?

Јован. Молим господине, од кише.

Учитељ. Па зашто онда људи не расту од кише?

Јован. Јер иду под амбрелом.

6.

Кад су саранили деду, случајно нађе му унуче наочаре. Отрчи код матере и рече: Мати, мати, гледај само деда је ту оставио наочаре, без тога неће моћи ићи.

И. Ј. И.

Нема ништа без њега.

Ноћ је била црна ка лице циге, који је те ноћи побегао из затвора, осуђен беше до га вешају. Сутра дан се искупио силан свет, да гледа како ће цигу вешати. На путу сртне се с неким људима.

— Куда ће те кумови?

— Па идемо да видимо, како ће твог брата вешати.

— Е добро, добро, идите ви, али ја вам кажем, нема без мене ништа.

— А зар ти мораš бити у свакој чорби мирођија?

— Знаш куме у тој чорби баш не волем...

Курјачки.

И д и л а.

К'о нешто ми у час мис'о

Кроз главу проману;

Што ћеш самац црни фраче

Висит' у орману?
Дедер тамо оној кући
Где се новац да-в-је;
Па видиш ми и чакшире
Реци им: поздра в-је.

Грац 6. јануара 1878. по нем. Ђ. В. Д.

Радосна вест.

Јављам свима и свакоме, и кога се тиче и кога се не тиче, да ће се код мене, за девет месеци наћи дете, које ће се звати; „Утоловљење Границе“. — — (Мађарске новине, истина, веле, да ће то бити најдаље за осам месеци. Они рачунају од данас. Ал мој је рачун бољи, — ја рачунам од онога дана, кад сам у Пешти обнадеждена).

Хрватска попустљивост.

Шустерска љубав.

Роман у 3 дела.

1. Јубавно „кораблекрушеније.“

Правог му имена не знам; Сви су га звали „мазалом“. Беше му близу 20 година, а јошт беше шегрт код мајстор Спире Кајгановића. Изучио је и „берберски“ и „шлосерски“ занат, а сад је почeo и „шустерски.“

Дошао је код мајстор Спире. Ово што вам је мајстор, залуд ће те га тражити у Чортановци, Шатринци, Крњашевци, Буђановци, аја, нигде га не наћосте. Та кад тај коме ципеле направи, та није да стоје, већ као моловане.

Мајстор Спира имао је ћерку. Та то беше прави анђелак.

Мазало се заљуби у фрајла Грипу, и фрајла Грипа у мазала.

Ово вам беше права шустерска љубав.

Та мазало је њу обожавао љубио ју је већма нег икоји „трингелд“ на свету.

— Грипо ја те љубим!

— И ја тебе мој мазало...

— Хој Грипо, ако ме ти оставиш, пролићу за тобом — аков суза.

Уста су им била „магнетизирана“ већ се цмокнуше, већ се мазало топи у загрљају Грипином, као да им уста ћириком намазана беху, тако се сљубише. Они уживаху беху блаженији, него Ромео и Јулија.

Али ђаво не спава. Госпоја Вата (она њен нос мора свуд забости), одавна је приметила, како се шуња мазало око њене ћерке. Па гле, сада их затече у љубавном загрљају.

Хухуху! виле вас кидале, а стани, неће то тако бити. Гле ти њега, он се заљубио у моје красно дете аја неће то тако бити, аја!

И нека привлачна снага у грбачи мазаловој учини, да метла неколико пута створи се на леђима

његовим. Ђубавници занети беху. Једва дође мазало себи, те повика: Грипо! Ево вештице бежи!

2. Треф ер.

Беху баш „Цвети“ Мазало је уранио, носи ципеле неком господичићу. Добро се сећаше првог „кораблекрушенија“, те путем размишљаваше о том.

А гле ти њих! не даду је мени, а шта ми фали? је свете, свете! Однео је ципеле и вратио се. Прошао је поред лутријашнице, очи му нехотице запеше на нумерама. — Да виш један трефтер па не вали Грипа.

Ушао је и сецовао све новце, што је за ципеле добио. Перо ми дркће у рукама, срце ми се у прсima цепа, кад помислим, како су јадног мазала дочекали. Вата је све органе за гребање у косу мазалу забола.

Где су ти новци? где су ти новци? Кречала је госпоја Вата.

Изгубио сам.

Шта, изгубио си? Ху обешењаче! сотоно, ѡаволе, и ти си се несрећо заљубио у моје красно дете. Гле ти наказе и одрпанице, и он на моје лепо чедо шпикулира. Грипа је у кујни стајала. Нуз меке јој образе потекоше бисер сузе, а она је јоште дивнија изгледала.

3. Закљученије.

Прошло је од то доба две недеље. У кући се мајстор Спирину зачу „сватовац.“

Но немојте мислити, да се Грипа удаје. То певају шегрти мазалу, јер је оч скупио „све и сва“ и ишетао из куће мајстор Спирине.

Прошао је поред лутријашнице, а на табли не стоји оно проклето „nichts“, 3 златне нумере вире из оквира, те исмејају оне што туда пролазе.

И мазало их је видео, те ушао у дућан. Ћифта је истрачао пред њега, умalo да неје врат скрњао.

Ви си тобила хкосподин финф унд цванциг хиљад гулден, а мазало је пао у несвест: но дошао је себи, чим му ћифта мету под нос завијутак, у коме не беше мање од 25.000 ф.

Појурио је кући мајстор Спирину.

Оче! Грипо моја! Руком је држао завијутак.

Сви беху „восхищени“, не могаху ни речи проговорити. Дајте ми Грипу!

Па ко је томе противан био икада? рећи ће мајстор Спира.

Чадо моје возљубљено! Воскликују Вата, а ко је томе противан био?

Гледај ти мог сокола, спремајте се децо на венчање! Они су се венчали, а данас су мазало и Грипа најсрећнији људи на свету, мазало је први шустер у Т. а још се сећа своје „шустерске љубави.“

Курјачки.

За уредништво одговара А. Пајевић.

Главни сарадник Абуказем.

Одговори Администрације.

Читаоници Крагујевац. Примили смо од Вас прво 1 ф. 20, и, сада 2 ф. 20 н. свега 3 ф. 40 н. кад се од тога обдију две поштарине, онда ваља да пошљете још 2 ф. па да Вам се лист до kraja o. g. шаље. Молимо да плаћате писма, јер ми овде двоструко морамо плаћати.

Г. С. Ј. Рума. Молимо да нам изволите послати још 2 ф. 70 нов. јер није нам могуће одобрити 20 проц. провизије. Хвала Вам на такој „љубави“, а ми смо врло радознали да ли ће „Стармали“ изгубити предплатнике, што није у стању да Вам да 20 проц. провизије. 10 проц. дајемо врло радо и мило ће нам бити ако се под тим условима и за III. ч. постарате.

ЗА ПОКЛОНЕ О ШКОЛСКИМ ИСПИТИМА

препоручујемо ове књиге:

1. <i>Бадњак</i> дарак доброј деци од Чика Стеве	25 „
2. <i>Радован</i> , 4 свеске у тврдим корицама	1— „
3. <i>Најважнији проналасци у XIX. веку</i> . Написао Стеван В. Поповић енкар. школ. рефер. Са 45 слика. Цена је књизи.	1 фор.
4. <i>Енох Арден</i> од Тенисона, превод Змај-Јована Јовановића, ...	50 „
5. „ <i>Здравље и напредак наше деце</i> “, за народ написао Др. Милан Јовановић-Батут	60 „
6. <i>Одабране народне песме</i> за учење на изуст у срп. основним школама друго издање	10 „
7. <i>Ђимнастичке игре</i> са slikama од Ђ. Глибоњског, ...	1— „
8. <i>Хемија</i> од Х. К. Роксое, професора хемије у Манчестру. Српски превод од Стевана В. Поповића, шк. референта. Са 36 слика, укоричена	50 „
9. <i>Физика</i> од Балфура Стеварта, професора физике у Манчестру. Српски превод од Стевана В. Поповића школ. референта. Са 48 слика укоричена.	50 „
10. <i>Физичка географија</i> од А. Гејкије професора геологије у Единбургу. Српски превод од Др. Лазе Пауча, Са 20 слика, укоричена.	50 „
11. <i>Геологија</i> од А. Гејкије, професора геологије у Единбургу. Српски превод од Др. Л. Пауча, Са 47 слика, укоричена	50 „
12. <i>Зоологија</i> од О. Смита, професора зоологије у Страсбургу. Српски превод од Владана Арсенијевића, професора српске учитељске школе у Г. Карловцу. Са 45 слика, укоричена	50 „
13. <i>Астрономија</i> од Н. Локиера, члана краљ. друштва у Лондону. Српски превод од др. Ђорђа Натошевића школ. референта. Са 47 слика, укоричена.	50 „
14. <i>Ботаника</i> од Х. А. де Бари професора ботанике у Страсбургу. Српски превод од Владана Арсенијевића, профес. срп. учит. школе у Г. Карловцу. Са 45 слика, укоричена	50 „

На свима овим књигама дајемо врло радо књижарски радат 20—25% према количини наручбине кад се за готов новац или пер Nachnahme поручи.

Наручбине ваља слати

Штампарија А. Пајевића у Н. Сад.

НАРОДНИ ЛЕЧНИК поука о животу и здрављу

пише

Др. Милан Јовановић

књига друга

доноси ове чланке :

1. Рачунајмо са нашим животом! (Једна реч очевима и — „оцима.“)
2. Како ваља повијати децу?
3. Шта не ваља у женској одећи?
4. Обичаји што нас затиру и море II.
5. Једна прича о ваздуху.

ШТАМПАРИЈА А. ПАЈЕВИЋА у НОВОМЕ САДУ 1880.

6. Пазимо на воду!

7. Примери големе старости.

Предплату за „Народни Лечник“ примају: у Мијровици г. П. Панаотовић, у Сомбору књижара М. Каракашевића, у В. Кикинди књижара Јове Радака, у Ст. Бечеју књижара М. Д. Сомборског, у Бечкереку књижара Манголд, у Сентомашу г. М. Рунић, у Карловцима књижара К. Павловића, а за Боку Которску Спиро Петровић у Котору, као и сви познати растуривачи српских књига у нашим мањим и већим местима које овим јавно молимо да се сваки у своме месту заузме око скупљања предплате на ове за народ корисне, а тако јефтине књижице. За тај посао ми им осим своје захвале уступамо радо 10% од скупљене предплате.

У Новом Саду Мая 1880.

Штампарија А. Пајевића

издавалац „Народног Лечника“.

Најновије књиге.

(Под овим насловом навестићемо сваку књигу, која се уредништву тога ради припоље.)

Путовање по новој Србији. Пише Сретен Л. П. Издање српске књижаре браће М. Поповића у Новом Саду. Свеска четврта. Цена 20 новч. или по динара. У Београду добити се може у књижари Андрије Пурића, Васина улица и Велимира Валожића.

РЕД ПЛОВИДБЕ ПУТНИЧКИХ ПАРОБРОДА.

Од 21. Априла (3 маја) 1880. до даље наредбе.

Нови Сад-Земун: сваки дан изузимајући фторник у $\frac{1}{2}$ 5 сати по подне.

Нови Сад-Тител: средом и недељом у $\frac{1}{2}$ 5 сати по подне.

Нови Сад-Оршава-Галац: и Рушчук-Косполи: понедељником, четвртком, и суботом $\frac{1}{2}$ 5 сати п. подне.

Нови Сад-Пешта: сваки дан изузимајући петак $\frac{1}{2}$ 11 сати пре подне.

Нови Сад, 20. Априла (2. маја) 1880.

У ПРАВА.

ОГЛАСИ.

КАСЕ

по најновијој американској системи, сигурне од ватре и похаре, из фабрике

ФЕЛИКСА БЛАЖИЧЕКА

у ВЕЧУ,

у солидарности и каквоћи израде не уступају ни једној до сада познатој фабрици, а у ценама знатно јефтиније.

Наручбине прима и одправља госп.

Ђорђе Миличевић, трговац у Бечу, La-zenhof, код кога се могу мустре видити и цене сазнати.

